

Handleiding Utrecht Symptoomdagboek – 4 Dimensioneel

Versie 1-11-2021, UMC Utrecht, Expertise Centrum Palliatieve Zorg, INZICHT project

Wat is het USD-4D?

Het USD-4D is een Patient Reported Outcome Measure (PROM) die zorgverleners ondersteunt bij het in kaart brengen van de ernst van multidimensionele symptomen en behoeften van patiënten en het beloop van de ernst van deze symptomen. Verder draagt het gebruik van het USD-4D bij aan het in gesprek komen met patiënten over hun ervaren symptomen, problemen en behoeften. Zo kan de zorg optimaal afgestemd worden op de waarden, wensen en behoeften van de patiënt.

Het USD-4D bestaat uit twee delen. Het eerste deel omvat het USD. Dit zijn 15 vragen over de ernst van lichamelijke en psychische symptomen zoals deze door de cliënt/bewoner worden ervaren. Daarnaast worden twee vragen gesteld over de kwaliteit van leven en de waarde van het leven. Het tweede deel bevat vijf stellingen over de sociale en spirituele dimensies: 'Ik kom toe aan mijzelf', 'Ik kan wat mij overkomt dragen', 'Ik kan degenen die mij dierbaar zijn los laten', 'Ik voel mij in balans over mijn leven' en 'De gedachte aan het einde geeft mij rust'.

Hoe werkt het USD-4D in de zorg?

Patiënt kan zelf het USD-4D gebruiken	<ul style="list-style-type: none">- Voordat het USD-4D afgenomen wordt, leg je als zorgverlener goed uit wat de bedoeling is van het USD-4D, namelijk: het in kaart brengen van de ernst van symptomen van de patiënt en wat voor de patiënt het belangrijkste is. Deze informatie helpt jou als zorgverlener om de zorg optimaal vorm te geven passend bij wat voor de patiënt belangrijk is. Je kunt ook deze handleiding meenemen naar de patiënt.- Neem de patiëntinformatie USD-4D mee naar de patiënt. Daar staat het gebruik van het USD-4D in begrijpelijke taal uitgelegd.- Nodig de patiënt uit om het USD-4D in te vullen. Patiënten zijn goed in staat zelf aan te geven of ze het USD-4D willen invullen of niet. Leg uit dat een hoger cijfer meer last betekent.<ul style="list-style-type: none">o Als het moeilijk is voor de patiënt om het USD-4D zelfstandig in te vullen, vul het dan samen in. Ga hierbij naast de patiënt zitten zodat hij/zij mee kan kijken. Probeer de patiënt zelf de cijfers aan te laten geven of de plaats aan te wijzen die het meest overeenkomt met wat de patiënt ervaart.- Na het invullen van het USD-4D nodig je de patiënt uit om in gesprek te gaan over de antwoorden op het USD-4D. Patiënten zijn goed in staat zelf aan te geven of ze over het USD-4D in gesprek willen gaan of niet.<ul style="list-style-type: none">o Je kunt vragen wat een bepaald cijfer voor haar/hem betekent. Stem dit moment af op de situatie van de patiënt.o Enkele voorbeeld zinnen om het gesprek te beginnen:<ul style="list-style-type: none">▪ Kunt u mij iets meer vertellen over deze score?▪ Wat betekent dit symptoom voor u?
---------------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wat doet het met u? ▪ Hoe belangrijk is dit voor u? ▪ Wat kunnen wij voor u doen m.b.t. dit symptoom? <ul style="list-style-type: none"> - Geef de patiënt altijd een terugkoppeling over wat er in het zorgteam besproken is en wat eventuele vervolgstappen zijn. Zo heeft de patiënt het gevoel dat er ook daadwerkelijk iets gebeurt met de uitkomsten van het USD-4D.
Patiënt heeft hulp nodig bij het gebruiken van het USD-4D	<ul style="list-style-type: none"> - Wanneer de patiënt zelf niet in staat is om het USD-4D in te vullen, kan dit gedaan worden door de zorgverlener of door naasten. - Als zorgverlener kan je de symptomen en problemen voor patiënten invullen. Ben je er dan altijd van bewust dat dit voor de patiënt heel anders had kunnen zijn. Zeker de stellingen die betrekking hebben op de sociale en spirituele dimensies zijn moeilijk om voor een ander in te vullen. - Wanneer naasten het USD-4D voor de patiënt invullen, moet hen eerst uitgelegd worden wat het doel van het USD-4D is. Daarnaast kun je ook aanbieden dit samen met hen te doen. Na het invullen ga je met de naasten na wat de ingevulde cijfers betekenen. - Wanneer een patiënt enkel fysiek geholpen wordt bij het invullen en zelf de antwoorden geeft, wordt dit gezien als door de patiënt zelf ingevuld.

Hoe vaak vult een patiënt het USD-4D in?

De frequentie van invullen van het USD-4D kan per patiënt verschillen, dit is afhankelijk van de situatie van de patient. Het is handig om hier in het team afspraken over te maken.

- Bespreek dit in het multidisciplinaire team / zorgteam.
- Leg afspraken vast die binnen het team gemaakt worden zodat iedereen hetzelfde doet.
- Bespreek dit ook goed met de patiënt wanneer je uitleg geeft over het USD-4D.

Bij het afspreken van de frequentie van invullen houd je rekening met de situatie van de patiënt. Hierbij kan je gebruik maken van de onderstaande richtlijnen.

	Stabiel	Instabiel	(dreigende) Crisis
Beschrijving situatie	<ul style="list-style-type: none"> - Eerste afname alles op 0 - Geen klachten <u>of</u> bestaande klachten zijn geaccepteerd en stabiel 	<ul style="list-style-type: none"> - Veranderende situatie - Meerdere symptomen - Verschillende interventies - Zorginzet neemt toe 	<ul style="list-style-type: none"> - Meerdere symptomen tegelijkertijd - Verschillende interventies - Moeilijk controle te krijgen - Onderbuik gevoel
Patiënt (voorkeur) Naaste (als cliënt niet kan)	1x maand	1 keer 2 weken – 2 keer per week	Wekelijks - dagelijks
Zorgverlener	Wekelijks	Dagelijks	Dagelijks

Wat doe ik als een patiënt het USD-4D niet wil invullen / gebruiken?

Wanneer je hebt uitgelegd wat het belang is van het USD-4D voor de zorg en hoe er binnen de zorg gebruik van wordt gemaakt kan het zijn dat een patiënt het USD-4D niet wil gebruiken. Ook kan het zijn dat een patiënt het USD-4D een keer niet wil invullen of de uitkomsten niet wil bespreken, wat doe je dan?

- Wanneer een patiënt het USD-4D niet in wil vullen of niet in gesprek wil, respecteer dit dan.
- **Dit betekent niet dat de patiënt het nooit wil invullen. Op een ander moment kun je het weer vragen.**

Hoe leg ik de uitkomst van het USD-4D vast in het dossier?

Het is belangrijk dat relevante informatie voor de zorg vastgelegd wordt in het dossier.

Enkele manieren om dit te doen (deze uitwerken met de coach en het team, zodat iedereen weet waar de formulieren te vinden zijn):

- Een voorbeeld USD-4D raadpleegbaar maken voor iedereen zodat zorgverleners bekend raken met de items.
- In de rapportage kun je de klachten/symptomen noteren die het meest in het oog springen, die voor de cliënt/bewoner het belangrijkste zijn of die in het zorgplan zijn opgenomen.